

Kerstverhaal 2020

Door: Tammo Katuin

Toen ik mijn kantoorgenoten vertelde dat ik op zoek was naar een kerstverhaal en dat het me aan inspiratie ontbrak, zei een van de heren dat hij zich een zaak in de jeugdgevangenis herinnerde waar Kerst een rol in speelde. Ik besloot het dossier op te zoeken, om mijn verhaal er in grote lijnen op te baseren en kleurde het zo dat elke overeenkomst met de zaak onherkenbaar werd. Ik noem de verdachte jongeman Frans.

Frans vertelt: “We, mijn vader, moeder, twee zusjes en ik woonden op een kleine boerderij in M. Ik ging samen met mijn zusjes op de fiets naar school. Pa en ma deden de boerderij. In februari werd mijn moeder ziek en moest ze naar het ziekenhuis. Ze lag op bed, want ze raakte langzaam helemal verlamd. Ze keek door het raam uit over de tuin. Het was half april en ik knipte een tak van de Ossenpeer voor ma. Ik zette hem in een vaas. Na enige tijd liep de tak helemal uit. Op een avond riep ma ons. Daar stonden we naast haar bed. Ze pakte onze handen en zei: “Morgen ben ik er niet meer, jongens.”

Na haar heengaan deden we alles wat nodig was in huis. Mijn oudste zusje bleef thuis en deed een boel. In het begin liet ze zelfs de eieren bij het koken aanbranden, maar ach, het leerde snel. Vader veranderde in een nare man en was geregeld weg. Opa en oma namen veel taken waar. De Ossepeer droeg enorm goed. We kookten de peren en wekten ze. We aten peren, totdat we ze niet meer konden zien.

De zomer ging voorbij, de winter kwam en ging. In het voorjaar knipte ik een bloeiende tak van de Ossepeer en zette die op het graf van mijn onvergetelijke moeder.

Het zal juli geweest zijn, toen mijn vader op een avond na het brood zei: "Kinderen, ik heb een vrouw leren kennen." Ze komt hier wonen en ze wordt jullie nieuwe moeder."

Mijn oudste zus, die al zestien was, riep uit: "Ik hoef geen nieuw wijf hier op de hof." Zoals we vroeger zeiden: als we in het natuurbad de afbakening van het kinderbad plaatsden, zo ver mocht ze het water in en echt niet verder.

Adelheid, zo heette de vrouw, kwam. Mijn vader haalde haar van de bus. Mijn oudste zus vertrok naar opa en oma aan het eind van de dijk na een kort dispuut waarin mijn lieve zus afgeschilderd werd als een soort Kenau Simonsz Hasselaar of anders gezegd na een heftige woordenwisseling.

Met mij ging het niet best met pa en Adelheid. Adelheid riep drie maal per dag luid en duidelijk zaken zoals: "Dat stomme jong zit altijd te lezen. Die ezel loopt ons te bespioneren. Hij heeft peren in zijn domme, dikke kop." Ik was altijd de steen des aanstoots. Huilen deed ik op het kerkhof, maar helpen deed het niet.

Op een middag of op een avond, dat weet ik niet meer, zaten we buiten. Zegt die Adelheid: "Ger, wat denk je er van om een tuinhuisje te zetten op de plek van die vieze perenboom?" Oh, ik vergeet nog iets te vertellen. Adelheid was katholiek. Wij ook een beetje, maar nu waren we het meest katholieke huis van de verre omgeving. Zelfs bij het pissen werd de heilige Blasius aangeroepen. Met de trouwerij van pa met die vrouw en met de school van ons waren er ook de nodige omgekeerde hervormingen. Het boek van Wim Zaal "Alle Heiligen" werd vaak geconsulteerd. In dit lijvige boekwerk worden de heiligen van de katholieke kerk beschreven. Elke heilige heeft daar zijn eigen dag, zoals de naamdag van St. Nicolaas 6 december is.

Op een verjaardag van Adelheid vertelde opa de volgende mop. Het is de gebedsweek voor de eenheid van de christenen. De dominee komt bij de pastoor om te eten. Natuurlijk wil de pastoor goed uitpakken en laat zijn meid al het tafelzilver uit de kast trekken. De avond is gedenkwaardig en gaat ten onder in veel wijn die niet te versmaden is. De volgende ochtend echter ontdekt de pastoor dat het zilver verdwenen is. Wat een kater! Hij schrijft een brief aan de dominee: "Weleerwaarde, ik wil u niet beschuldigen van diefstal, ik zeg ook niet dat u mijn zilver gestolen hebt, maar een feit is dat mijn tafelzilver weg is." De dag daarna ontvangt hij bericht van zijn protestantse collega: "Eerwaarde, ik wil u niet beschuldigen van onkuisheid, ik zeg ook niet dat u met uw meid slaapt, maar een feit is dat uw tafelzilver in uw bed ligt."

Opa was bij Adelheid definitief zijn prestige kwijt. Goed, genoeg over de Ossenpeer.

Adelheid houdt voet bij stuk: "In een mooie tuin is toch geen plaats voor zo'n anachronisme, hé lieve man." Pa antwoordt: "Hij bloeit mooi en geeft veel vruchten." Adelheid: "Die peren smaken niet en ik vind een tuinhuisje veel praktischer." Mij werd niets gevraagd, maar voor het eerst voelde ik als kind de

kracht van de haat, afkeer en woede. Het kwam nog enkele keren aan de orde, maar mijn vader ging niet om. Maar de boom wel...

Op een avond kwam er iemand van de kerk met een zaag. Pa was naar de boerenbond en ik was bij opa. Daar lag de boom, met geweld geveld en bepaald niet door een held. Alle verwickelingen en gevolgen laat ik even buiten schot. Ik heb van de stam een mooi stuk afgezaagd en ook wat takjes. Ik bond alles achterop mijn fiets en ben ermee naar Arend Roede, mandenmaker en houtsnijder, gefietst. Wij smeedden een plan en sneden het perenhout. Het werd een mooi beeld.

Op Kerstavond was het pakjesavond. Ik ga ervanuit dat een dergelijk gebruik wel strookt met de heiligen. Het geschenk voor Adelheid stond in kerstpapier bij de haard. De open haard brandde lustig. Tenslotte werd het beeld uitgepakt. Tevoorschijn kwam een prachtig bruin beeld, een heilige met een boom en om de boom een riem. Het inschrift "Heilige Gummarus" was duidelijk te lezen. De heilige had een takje in de hand. In het beeld zat ook een peertje uitgesneden, zie het plaatje hieronder.

De gebeurtenissen volgden elkaar snel op. Het beeld vloog met een grote boog in de openhaard onder het uitroepen van "vervloekte kloothommel", of iets van die strekking. Een regen van slagen met een pook daalde op mij neer. De gordijnen vatten vlam. De brandweer redde een groot deel van de boerderij.

Nu zit ik hier voor poging tot doodslag. Ik geef toe dat ik de kerstboom heb omgetrokken, maar ik heb niet met een mes gestoken. Wie de heilige Gummarus is? Een middeleeuwse heilige uit Lier, die een omgezaagde boom herstelde door de delen weer op elkaar te plaatsen, zijn riem erom bond en daarna droeg de boom weer vruchten. Ook wordt hij aangeroepen om kwade, heerszuchtige vrouwen milder te stemmen. Wat je noemt een onvergetelijke kerst.

Afbeelding van Sint Gummarus (Gommarus) van Lier, de patroon van allen die met een breuk te kampen hebben. Hij heeft een afgebroken boom met zijn riem hersteld.